

Gebelikte Alınan Kiloya Bağlı Beden Algısı ile Gebeliğin Kabulü Arasındaki İlişki

The Relation Between Body Perception Related to The Weight Gain During Pregnancy and Acceptance of Pregnancy

Burcu KÜÇÜKKAYA[®], Nihan ALTAN SARIKAYA[®], Hatice KAHYAGLU SÜT[®], Sevcan ÖZ[®]

Öz

Amaç: Çalışmamızda, gebelikte alınan kiloya bağlı beden algısı ile gebeliğin kabulü arasındaki ilişkiyi incelemek amaçlanmıştır.

Yöntem: Kesitsel tipteki bu araştırma, Aralık 2017-Ocak 2018 tarihleri arasında Edirne ilinde bulunan bir üniversitenin Sağlık Araştırma ve Uygulama Merkezi Hastanesi Kadın-Doğum ve Üroloji polikliniklerinde toplanmıştır. Araştırma hastaneye başvuran 185 kadın üzerinden yürütülmüştür. Veriler, araştırmacılar tarafından oluşturulan bir bilgi formu, Gebelerin Kendini Algılama Ölçeği-Gebeliğe Ait Beden Algısı (GKAÖ-GABA) alt boyut ölçeği ve Prenatal Kendini Değerlendirme Ölçeği-Gebeliğin Kabulü (PKDÖ-GA) alt boyut ölçeği ile toplanmıştır. Araştırmanın verileri, yüzde-lik dağılımlar, ortalama, standart sapma, Mann Whitney U ve Sperman Korelasyon testleri ile değerlendirilmiştir.

Bulgular: Araştırmaya katılan gebelerin yaş ortalamasının 29,9±6,4, evlilik süresinin 7,3±6,5, gebelik haftasının 26,0±8,3, gebelik süresince aldıkları kilo ortalamasının ise 9,1±4,1 olarak bulunmuştur. Gebelerin %64,9'unun kilosundan rahatsız olduğu ve %14,6'sının ise başkalarının da rahatsızlık duyduğunu düşündüğü saptanmıştır. GKAÖ-GABA alt boyut puan ortalamasının 15,7±5,4 olduğu, PKDÖ-GA alt boyut puan ortalamasının ise 23,8±14,6 olduğu ve ölçekler arasında anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır. Çalışmada, gebelerin, gebelikte aldıkları kilo ile PKDÖ-GA alt boyutu ve GKAÖ-GABA alt boyutu puan ortalamaları arasında pozitif yönde güçlü bir ilişki bulunmuştur.

Sonuç: Çalışmamızın sonucunda, gebeliğe ait beden algısı arttıkça gebeliğin kabulünün arttığı ve gebeliğin kabulü arttıkça da beden algısının olumlu yönde etkilediği bulunmuştur.

Anahtar kelimeler: Beden algısı, gebelik, gebelikte alınan kilo, gebelik kabulü

ABSTRACT

Objective: This study aims to investigate the relation between body perception related to the weight gain during pregnancy and acceptance of pregnancy.

Method: This cross-sectional study was conducted between December 2017 and January 2018 at the Health Research and Application Center Hospital, Gynecology and Urology Polyclinics of a university in Edirne. The study was conducted with 185 women who presented to the hospital. The data were collected using an information form prepared by the researchers according to the literature, The Subscale Body Perception of Pregnancy Self-Perception of Pregnants Scale (SPSS-BPP) and The subscale Acceptance of Pregnancy of Prenatal Self-Evaluation Questionnaire (PSEQ-AP). The data of the research were evaluated using percentage distributions, means, standard deviation, Mann-Whitney U and Sperman correlation tests

Results: The mean of age (29.9±6.4 years), duration of marriage (7.3±6.5 years), gestational week (26.0±8.3 weeks), the mean weight they gained during pregnancy (9.1±4.1 kg) were determined. It was determined that 64.9% of pregnant women were uncomfortable with their weight and 14.6% of them thought that also others were uncomfortable with their weights. The mean score of subscale Body Perception of Pregnancy of SPPS was 15.7±5.4. The mean score of subscale Acceptance of Pregnancy of PSEQ scores was 23.8±14.6. A significant correlation was detected between these scales. A strongly positive correlation was found between weight they gained during pregnancy and SPSS-BPP and PSEQ-AP scores of pregnant women.

Conclusion: As a result of our study, it was found that as the body perception of pregnancy increased, the acceptance of pregnancy also increased, and the acceptance of pregnancy increased, and effected body perception positively.

Keywords: Body perception, pregnancy, weight gain, acceptance of pregnancy

Received/Geliş: 28.06.2019

Accepted/Kabul: 21.09.2020

Published Online: 23.12.2020

Cite as: Küçükkaya B, Altan Sarıkaya N, Kahyaglu Süt H, Öz S. Gebelikte alınan kiloya bağlı beden algısı ile gebeliğin kabulü arasındaki ilişki. Jaren. 2020;6(3):426-32.

Burcu Küçükkaya

Trakya Üniversitesi,
Sağlık Bilimleri Fakültesi,
Hemşirelik Bölümü,
Kadın Sağlığı ve Hastalıkları
Hemşireliği Anabilim Dalı,
Edirne - Türkiye
✉ burcukucukkaya1992@gmail.com
ORCID: 0000-0002-3421-9794

N. Altan Sarıkaya 0000-0002-3678-6186

Trakya Üniversitesi,
Sağlık Bilimleri Fakültesi,
Hemşirelik Bölümü, Ruh Sağlığı ve
Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı,
Edirne, Türkiye

H. Kahyaglu Süt 0000-0001-8840-6846

Trakya Üniversitesi,
Sağlık Bilimleri Fakültesi,
Hemşirelik Bölümü, Kadın Sağlığı ve
Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı,
Edirne, Türkiye

S. Öz 0000-0002-4582-2417

Ege Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi,
Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği
Anabilim Dalı,
İzmir, Türkiye

GİRİŞ

Beden değişikliklerinin algılanmasında, bireylerin düşünce ve duygularında meydana gelen değişimlerin etkili olduğu görülmektedir ⁽¹⁾. Gebelik süreci de, kadın vücudunda fizyolojik değişikliklerin yaşandığı önemli bir dönemdir ⁽²⁾. Bu süreç, fiziksel değişikliklerin yanında birçok duygusal değişiklikleri de getirmektedir. Bu fiziksel ve duygusal değişiklikler kadınlarda strese yol açabilmektedir ⁽³⁾. Gebelik sırasında alınan kilolar nedeniyle kadınlar endişe yaşayabilmekte ve kendilerini gebelik dışı duruma kıyasla daha az çekici hissedebilmektedirler. Bilindiği gibi gebelik sırasında vücutta gözlenen değişiklikler çoğunlukla üçüncü trimesterde meydana gelmekle birlikte gebelik ilerledikçe, beden imajı algılama düzeyinin azaldığı yapılan bir çalışmada gösterilmektedir ⁽⁴⁾.

İnanır ve ark.'nın ⁽⁴⁾ yaptıkları çalışmada, gebelikte kadın vücudunda meydana gelen değişiklikler, kendilerinin daha iri-hantal görüldüğü, sakar, çirkin ve daha az çekici olduğu duygusuna yol açabilmektedir. Bu değişiklikler sonucunda, kendine güven, benlik saygısı ve beden imajı algılamaları olumsuz yönde etkilenebildiğini saptamışlardır. Gebelerde ilk üç aydan itibaren beden imajı algılamaları azalmakta ve üçüncü trimesterde beden imajı algılaması en düşük düzeyde olmaktadır ^(4,5). Kilo alımı ve beden imajı algılamasındaki bozulmaya bağlı olarak gebeler düzensiz beslenebilmektedirler. Yapılan bir çalışmada, gebelik sırasında vücut imgesi ile ilgili olumsuz algıların bir sonucu olarak, kadınların gebelik sırasında kilo vermek ve gebelik öncesi dış görünüşlerine geri dönmek için yetersiz beslendikleri saptanmıştır. Bu da hem kendi sağlıkları hem de bebeklerinin sağlığı açısından önemli bir sorun teşkil edebilir ⁽⁶⁾. Gebelik sürecinde kadının anneliğe hazır oluşu, gebeliğin planlı olması, gebelik ve doğum süreçleri hakkında yeterli bilgiye sahip olunması, sosyoekonomik koşullar ve kadının fiziksel özellikleri algılama şekli gebeliği kabullenmeyi etkileyen faktörlerdendir ⁽⁷⁾.

Literatür incelendiğinde, gebelikte alınan kiloya bağlı beden algısı ile gebeliği kabullenme arasındaki ilişkinin incelendiği çalışmaya ulaşılamamıştır. Bu nedenle, çalışma gebelikte alınan kiloya bağlı beden algısı ve gebeliğin kabulü arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yapılmıştır.

Araştırma Soruları

1. Gebelerde beden algısı ve gebeliğin kabulü hangi düzeydedir?
2. Gebelerde beden algısı ile gebeliğin kabulü arasında ilişki var mıdır?
3. Gebelerde alınan kilo arttıkça beden algısı ve gebeliğin kabulü etkilenmekte midir?

YÖNTEM

Araştırmanın Tipi

Bu araştırma tanımlayıcı ve ilişki arayıcı tiptedir.

Araştırmanın Yapıldığı Yer, Zaman ve Özellikleri

Bu araştırma, Aralık 2017-Ocak 2018 tarihleri arasında Trakya Üniversitesi Sağlık Araştırma ve Uygulama Merkezi Hastanesi Kadın-Doğum ve Üroloji polikliniklerinde başvuran gebelerde gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın Evreni ve Örnekleme

Araştırmanın örnekleme sayısı Prenatal Kendini Değerlendirme Ölçeği ve Gebelerin Kendini Algılama Ölçeği skoru arasında 0,30'luk bir korelasyon öngörülerek, %5 yanılma payı ve %95 güç değeriyle 185 gebe olarak hesaplanmıştır.

Örnekleme Seçimi

Örnekleme seçim kriterleri; 18 yaş ve üzeri, evli, okur-yazar, riskli gebelik durumu olmayan (preeklampsi, gestasyonel diyabet gibi) ve araştırmaya katılmayı kabul eden gebeler çalışma grubunu oluşturmuştur. Çalışmaya dahil ettiğimiz gebelerin kişisel özellikleri Tablo 1'de gösterilmiştir. Gebelerin yaş ortalaması 29,9±6,4, evlilik yaşı ortalaması 22,6±3,7, evlilik süresi

Tablo 1. Gebelerin Kişisel Özellikleri (n=185)

Değişkenler	X±SS	n	%
Yaş	29,9±6,4 (min:18-max:50)		
Evlilik yaşı	22,6±3,7 (min:15-max:40)		
Evlilik süresi	7,3±6,5 (min:1-max:27)		
Eğitim durumu	İlköğretim ve altı	65	35,1
	Lise ve üstü	120	64,9
Çalışma durumu	Çalışıyor	78	42,2
	Çalışmıyor	107	57,8
	Gelir giderden az	30	16,2
Gelir durumu	Gelir gidere eşit	141	76,2
	Gelir giderden fazla	14	7,6
Aile tipi	Çekirdek aile	153	82,7
	Geniş aile	32	17,3

ortalaması 7,3±6,5 olarak bulunmuştur. Gebelerin %64,9'unun eğitim durumu lise ve üstü olduğu, %57,8'inin çalışmadığı, %76,2'sinin gelirinin gidere eşit olduğu ve %82,7'sinin aile tipinin çekirdek aile olduğu bulunmuştur.

Veri Toplama Araçları

Veriler araştırmacılar tarafından hazırlanmış olan bir anket formu, Prenatal Kendini Değerlendirme Ölçeği ve Gebelerin Kendini Algılama Ölçeği kullanılarak toplanmıştır.

Anket Formu: Gebelerin kişisel özelliklerini içeren (yaş, eğitim durumu, çalışma durumu, gelir durumu, yaşadığı yer, eşinin yaşı, eğitim durumu, çalışma durumu, evlilik yaşı, evlilik süresi, evlilik biçimi ve aile tipi) 12 soru, obstetrik özellikleri içeren (gravida, parite, abortus, küretaj, vajinal doğum sayısı, sezeryan sayısı, gebelik haftası, planlı gebelik durumu, istenen gebelik durumu, gebelik süresince destek olan kişi/kişiler, evlilik uyumunu değerlendirme) 11 soru olmak üzere toplam 23 sorudan oluşmaktadır (7-9).

Gebelerin Kendilerini Algılama Ölçeği-Gebeliğe Ait Beden Algısı (GKAÖ-GABA): Ölçek, 2017 yılında Kumcağız ve ark. tarafından gebelere verilebilecek hizmetlerin sağlıklı olarak yürütülebilmesi için gebenin kendini algılama düzeyinin belirlenmesi amacıyla geliştirilmiştir. 12 maddeden oluşan ölçek, iki alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçek alt boyutlar üzerinden değerlendirilmektedir. Birinci faktörün Cronbach Alfa değeri 0,86, ikinci faktörün Cronbach Alfa değeri 0,75 olarak bulunmuştur. 4'lü likert tipi (4 Her zaman, 3 Çoğu zaman, 2 Bazen, 1 Hiçbir zaman) olarak yapılandırılan bu ölçeğin, her alt boyut ayrı olarak değerlendirilmektedir. Gebeliğe ait beden algısı alt boyutuna ait puanlar değerlendirilirken düşük puan gebeliğe ait beden algısının olumlu, yüksek puanlar ise gebeliğe ait beden algısının olumsuz olduğunu göstermektedir. Gebeliğe ait beden algısı alt boyutunda alınabilecek en yüksek puan 20, en düşük puan ise 5'tir (8). Bu çalışmada Gebeliğe ait beden algısı alt boyut ölçeğinin cronbach alfa katsayısı 0,99 olarak bulunmuştur.

Prenatal Kendini Değerlendirme Ölçeği-Gebeliğin Kabulü (PKDÖ-GK): Ölçek, 1979'da Lederman ve ark. tarafından gebelik ve doğuma ilişkin uyumu değerlendirmek için geliştirilmiştir (9). Ülkemizde ölçeğin

geçerlik ve güvenilirlik araştırması Beydağ ve Mete tarafından 2008'de yapılmıştır (10). 79 maddeden oluşan 4'lü likert tipi bir ölçektir (1=çok fazla tanımlıyor, 2=kısmen tanımlıyor, 3=biraz tanımlıyor, 4=hiç tanımlamıyor). Ölçekte 47 madde ters yönlüdür ve bu maddelerde puanlama tam tersi olacak şekilde yapılmalıdır. Ölçeğin kesme noktası bulunmamaktadır. Kendi ve bebeğinin iyi olması, gebeliğin kabulü, annelik rolünün tanımlanması, doğuma hazırlık, yardım/kontrol (doğumda yardım almama ve kontrol kaybı korkusu), eş ile ilişkiler ve anne ile ilişkiler olmak üzere yedi alt ölçekten oluşmaktadır. Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 316, en düşük ise 79'dur. Düşük puan annenin uyumunun iyi olduğunu gösterir (9). "Gebeliğin Kabulü Alt Ölçek" 14 madde içermekte olup (1, 3, 9, 22, 32, 58, 61, 62, 66, 69, 74, 76, 77, 79), alınacak en yüksek puan 56, en düşük puan ise 14'tür. Alınan puan arttıkça gebeliğin kabulü azaltmaktadır (10). Bu çalışmada, ölçeğin yalnızca "gebeliğin kabulü" alt ölçeği kullanılmıştır. Gebeliğin kabulü alt ölçeğin Chronbach Alfa katsayısı 0,98 olarak bulunmuştur.

Verilerin Toplanması

Veriler araştırmacılar tarafından polikliniklere ait özel bir görüşme odasında, yüz yüze görüşme yöntemi ile ortalama 10 dk. sürede toplanmıştır.

Araştırmanın Etiği

Araştırmanın etik açıdan uygunluğu için Trakya Üniversitesi'nin Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'ndan 2018/23 sayılı etik onay alınmıştır. Üniversite Hastanesi Başhekimliği'nden kurum izni alınarak araştırmaya başlanmıştır. Çalışmaya katılmayı kabul eden gönüllü gebelerden bilgilendirilmiş yazılı ve sözlü onam alınmıştır.

İstatistiksel Analiz

Çalışmada elde edilen bulgular değerlendirilirken, istatistiksel analizler için SPSS (Statistical Package for Social Sciences) for Windows 23,0 (IBM Statistical Package for the Social Sciences, version 23,0 IBM Corp.; Armonk, NY, ABD) programı kullanılmıştır. Gebelerin kişisel ve obstetrik özellikleri tanımlayıcı istatistikler kullanarak (ortalama, standart sapma, yüzde) değerlendirilmiştir. Ölçek skorlarının dağılım özellikleri incelenerek iki kategoriden oluşan değişkenler için Mann Whitney U testi, üç ya da daha fazla kategoriden oluşan değişkenler için Kruskal Wallis

testleri kullanılmıştır. Analizler öncesinde tek değişkenli normal dağılım koşulları (basıklık ve çarpıklık) bakılmış ve değişkenlerin normal dağılım gösterdiği bulunmuştur. Değişkenler arası ilişkileri incelemede Pearson korelasyon analizi kullanılmıştır. $p < 0,05$ değeri istatistiksel anlamlılık sınır değeri olarak kabul edilmiştir.

BULGULAR

Çalışmaya katılan gebelerin gebelik dönemi ile ilgili özellikleri Tablo 2'de gösterilmiştir. Gebelerin gebelik haftası ortalaması $26,0 \pm 8,3$, gebelikten önceki kilo ortalaması $63,4 \pm 9,0$, gebelikteki kilo ortalaması $72,5 \pm 10,2$ ve gebelikte alınan kilo ortalaması $9,1 \pm 4,1$ olarak bulunmuştur. Gebelerin %57,3'ünün 3. trimester, %71,9'unun planlı gebelik, %82,7'sinin istenen gebelik olduğu, %59,5'inin gebelik döneminde düzenli beslenmediği, %64,9'unun gebelik döneminde aldığı kilolardan rahatsız olmadığı ve %85,4'ünün gebelik döneminde aldığı kilolardan başkasının rahatsız olmadığı bulunmuştur.

Tablo 2. Gebelerin Gebelik Dönemi ile İlgili Özellikleri (n=197)

Değişkenler	X±SS
Gebelik haftası	26,0±8,3 (min:4-max:39)
Gebelikten önceki kilo	63,4±9,0 (min:45-max:93)
Gebelikteki kilo	72,5±10,2 (min:4-max:103)
Gebelikte alınan kilo	9,1±4,1 (min:1-max:20)
	n %
Trimester	1. 12 6,5
	2. 67 36,2
	3. 106 57,3
Planlı gebelik	Hayır 52 28,1
	Evet 133 71,9
İstenen gebelik	Hayır 32 17,3
	Evet 153 82,7
Gebelik döneminde düzenli besleniyor musunuz?	Hayır 110 59,5
	Evet 75 40,5
Gebelik döneminde aldığınız kilolardan rahatsız mısınız?	Hayır 120 64,9
	Evet 65 35,1
Gebelik döneminde aldığınız kilolardan başkası rahatsız mı?	Hayır 158 85,4
	Evet 27 14,6

*Birden fazla işaretleme yapılmıştır.

Çalışmaya katılan gebelerin Prenatal Kendini Değerlendirme Ölçeği - Gebeliğin kabulü alt boyut (PKDÖ-GA) Puan Ortalaması ile Gebelerin Kendilerini Algılama Ölçeği - Gebeliğe ait beden algısı (GKAÖ-GABA) Alt Boyutu Puan Ortalaması Tablo 3'te gösterilmiştir. Gebelerin PKDÖ-GA alt boyut puan ortalaması $23,9 \pm 14,6$ olup, orta düzeyde ve GKAÖ-GABA

alt boyutu puan ortalaması $15,7 \pm 5,4$ olup, iyi düzeyde olduğu bulunmuştur.

Gebelerin gebelikte alınan kilo ile PKDÖ-GA alt boyutu puan ortalaması ve GKAÖ-GABA alt boyutu puan ortalaması arasındaki ilişki Tablo 4'te gösterilmiştir. Çalışmada, gebelerin PKDÖ-GA alt boyutu ile GKAÖ-GABA alt boyutu puan ortalamaları arasında pozitif yönde güçlü bir ilişki saptanmıştır ($r=0,80$; $p < 0,001$). Gebelikte alınan kilo ile PKDÖ-GA alt boyutu ($r=0,82$; $p < 0,001$) ve GKAÖ-GABA alt boyutu ($r=0,81$; $p < 0,001$) puan ortalamaları arasında pozitif yönde güçlü bir ilişki saptanmıştır.

Tablo 3. Gebelerin Prenatal Kendini Değerlendirme Ölçeği (PKDÖ) - Gebeliğin Kabulü Alt Boyutu Puan Ortalaması ile Gebelerin Kendilerini Algılama Ölçeği - Gebeliğe Ait Beden Algısı Alt Boyutu (GKAÖ-GABA) Puan Ortalaması (n=185)

Ölçekler	Minimum	Maksimum	X±SS
Prenatal kendini değerlendirme ölçeği - gebeliğin kabulü alt boyut puanı (PKDÖ-GA)	14,00	56,00	23,9±14,6
Gebelerin kendilerini algılama ölçeği - gebeliğe ait beden algısı alt boyut puanı (GKAÖ-GABA)	5,00	20,00	15,7±5,4

Tablo 4. Gebelerin gebelikte alınan kilo ile PKDÖ-GA alt boyutu puan ortalaması ve GKAÖ-GABA alt boyutu puan ortalaması arasındaki ilişki (n=185)

Ölçekler ve Değişken	Gebelikte Alınan Kilo	PKDÖ-GA Alt Boyut Puanı	GKAÖ-GABA Alt Boyut Puanı
	r	r	r
Gebelikte alınan kilo	1	0,818*	0,806*
PKDÖ-GA alt boyut puanı	-	1	0,802*
GKAÖ-GABA alt boyut puanı	-	-	1

* $p < 0,001$

**Pearson Correlation

TARTIŞMA

Gebelik sürecinde alınan kilolar ile birlikte kadınlarda anatomik ve fizyolojik birçok değişiklikler ortaya çıkmaktadır. Gebelik sürecinin ilerlemesiyle birlikte alınan kilolara bağlı olarak bireylerin beden algısında değişimler olabilmekte olup, bu değişimlere bağlı olarak gebeliğin kabulü de etkilenmektedir.

Çalışmada, gebelerin gebeliğin kabulünün orta düzey-

de olduğu bulunmuştur (Tablo 3). Şat ve ark.'nın ⁽¹¹⁾ Türkiye'de gebeler tarafından mobil uygulamaların ve blogların kullanımı ve gebeliğe uyum üzerindeki etkisini inceledikleri çalışmada, gebeliğin kabulünün orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Potur ve ark.'nın ⁽¹²⁾ gebeliğin kabulü ve doğum korkusu arasındaki ilişkiyi inceledikleri çalışmada, gebeliğin kabulünün orta düzeyde olduğu saptanmıştır. Karabulut ve ark.'nın ⁽¹³⁾ antenatal eğitimin doğum korkusuna etkisini inceledikleri çalışmada, çalışma amacı doğrultusunda verilecek eğitim öncesi eğitim grubu ve kontrol grubu için gebeliğin kabulünün iyi düzeyde olduğu bulunmuştur. Demirbaş ve Kadioğlu'nun ⁽¹⁴⁾ prenatal dönemdeki kadınların gebeliğe uyumu ve ilişkili faktörleri inceledikleri çalışmada, gebeliğin kabulünün orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. İşbir ve Mete'nin ⁽¹⁵⁾ Roy Adaptasyon Modeline dayalı danışmanlığın gebelikte bulantı ve kusmaya etkisini inceledikleri çalışmada, gebelerin ilk görüşmede gebeliğin kabulünün deney grubu ve kontrol grubu için orta düzeyde olduğu saptanmıştır. Serçekuş ve Mete'nin ⁽¹⁶⁾ prenatal ve postpartum adaptasyonda, antenatal eğitimin etkisini inceledikleri çalışmada, gebeliğin kabulünün antenatal grup eğitimi grubu, antenatal bireysel eğitimi grubu ve kontrol grubu için iyi düzeyde olduğu saptanmıştır. Sieber ve ark.'nın ⁽¹⁷⁾ sağlıklı gebelerde duygusal refah ve doğum kaygısı, öz yeterlik ve psikososyal uyum göstergelerini inceledikleri çalışmada, gebeliğin kabulünün orta düzeyde olduğu bulunmuştur. Çalışma bulgumuz ve literatür bulguları gebelerin gebeliğin kabulünün genellikle orta düzeyde olduğunu göstermektedir. Bu sonuçlar gebelikte yaşanan bazı fizyolojik, biyolojik ve psikososyal değişikliklere bağlı olarak gebeliğin kabulünün değişebilir olduğu söylenebilir.

Çalışmada, gebelerin beden algısının iyi düzeyde olduğu saptanmıştır (Tablo 3). Han, Brewis ve Wutich'in ⁽¹⁸⁾ yaptıkları çalışmada, gebelerin beden algısını orta düzeyde belirlemiştir. Nash'in ⁽¹⁹⁾ gebeliğin erken dönemlerinde şişmanlık ve iyilik halini incelediği niteliksel çalışmasında, gebelerin beden algısının değişiklik gösterdiği, gebelik ilerledikçe beden algısının olumsuz yönde etkilendiği bulunmuştur. Bacacı ve Apay'ın ⁽²⁰⁾ gebelerde beden imajı algısı ve distres arasındaki ilişkiyi inceledikleri çalışmada, görünüşü değerlendirme, fiziksel yeterliliği değerlendirme ve beden alanlarında doyum puan ortalaması ortanca değerden yüksek bulmuştur. Gümüşay ve Erbil'in ⁽²¹⁾ gebelikte

kadının beden algısının ve eşlerin cinsel fonksiyonunu inceledikleri çalışmada, gebelerin beden algısının oldukça iyi düzeyde olduğu bulunmuştur. İnanır ve ark.'nın ⁽²²⁾ beden algısı ve gebelik sırasında benlik saygısı düzeylerini beden imajı algısı ölçeğini kullanarak değerlendirilmesini inceleyen çalışmada, kontrol grubu gebelerin, birinci trimester gebelerin, ikinci trimester gebelerin ve üçüncü trimester gebelerin beden algısının orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Literatür ve çalışma sonuçları gösteriyor ki, gebelik süreci ilerledikçe beden algısının olumsuz etkilendiği, fakat gebelerin gebelik algısının orta düzeyde seyrettiği görülmektedir.

Çalışmada, gebeliğe ait beden algısı arttıkça gebeliğin kabulünün ve gebelik kabulünün arttıkça beden algısının olumlu yönde arttığı belirlenmiş olup, her ikisi de birbirlerini pozitif yönde etkilediği bulunmuştur (Tablo 4). Arslan ve ark.'nın ⁽²³⁾ kadınların gebeliği algılama durumu ve etkileyen faktörleri inceledikleri derlemede, gebelik döneminde kendilerini obez olduğunu düşünen kadınların beden algısının olumsuz olduğu belirtilmiştir. Watson ve ark.'nın ⁽²⁴⁾ gebelik sürecinde kadınların beden imaj deneyimlerini niteliksel olarak araştırdıkları çalışmada, kadınların hamilelik sırasındaki beden imgesi deneyimleri ve gebelik kabullerinin değişiklik gösterdiğini, beden imajı ve hamile giysileri konusundaki deneyimleri ve doğum öncesi sağlık hizmetlerinde alınan kilo ve beden algısı arasında ilişki olduğu belirlenmiştir. Literatürde gebelikte alınan kiloya bağlı beden algısı ve gebeliğin kabulünü inceleyen çok fazla çalışma bulunmadığı için çalışmamız sonuçlarının literatürü destekleyeceği görüşündeyiz.

Çalışmamızda, alınan kilo arttıkça beden algısı ve gebeliğin kabulü olumsuz etkilenmektedir (Tablo 4). Roomruangwong ve ark. ⁽²⁵⁾ ile Han, Brewis ve Wutich'in ⁽¹⁸⁾ yaptıkları çalışmada, gebelik ilerledikçe alınan kilonun artmasına paralel olarak beden algısının azaldığı belirlenmiştir. Hodgkinson ve ark.'nın ⁽²⁶⁾ kadınların hamilelik ve doğum sonrası beden imajı deneyimlerinin sistematik derleme ve meta-analiz çalışmasında, şişmanlık durumunun ve alınan kiloların doğum sonrası süreçte kadınların beden algısını etkilediği saptanmıştır. Nash'in ⁽¹⁹⁾ yaptığı çalışmada, gebelik ilerledikçe alınan kilonun artmasına paralel olarak beden algısının azaldığı bulunmuştur. Mehta, Siega-Riz ve Herring'in ⁽²⁷⁾ yaptıkları çalışmada, beden

algısının gebelik ağırlığı artışı ile ilişkili olduğunu, ancak ilişkinin karmaşık olduğunu ortaya koymuştur. Rauff ve Downs'un (28) yaptıkları çalışmada, diğer çalışmaların aksine beden algısı ile gebelikte alınan kilo arasında ilişki belirlenmemiştir. Fox ve Yamaguchi'nin (29) normal kilolu ile fazla kilolu primigravidaların gebelikte beden imgesi değişimi üzerine etkisini inceledikleri çalışmada, 30 hafta ve üzeri gebelik haftasında vücut görüntüsünde oluşacak değişikliklere gebelikten önce fazla kilolu olan kadınların gebelikten önce normal kilosu olan kadınlara göre daha fazla olumsuz düşünceye sahip olduğu ve aşırı kilolu kadınların gebelik sürecinde yaşadıkları olumlu değişimlere rağmen vücut şeklinde oluşabilecek değişimlere karşı yaşadıkları endişelerinin olumsuz etkilenme düzeylerinin daha yüksek belirlenmiştir. Gümüşay ve Erbil'in (19) yaptıkları çalışmada, beden kitle indeksi düşük olan gebelerin beden algısının daha yüksek olduğu bulunmuştur. İnanır ve ark.'nın (21) yaptıkları çalışmada, BKİ'si yüksek olan gebelerin beden algısının düşük olduğu belirlenmiştir. Literatür ve çalışma bulgularımız birbirine paralellik göstermekle birlikte, gebelikte BKİ arttıkça beden algısı ve gebeliğin kabulü olumsuz etkilenmektedir.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Çalışma sonuçlarımız gösteriyor ki, gebelerin beden algısı ve gebeliğin kabulü orta düzeydedir. Gebelerin gebelik döneminde alınan kilolara bağlı olarak kendilerinin ve başkalarının rahatsız olduğunu düşünenlerin beden algısı ve gebeliğin kabulü düşük düzeydedir. Gebeliğe ait beden algısı ile gebeliğin kabulünün arasında pozitif yönde etkileşim olmakta ve her ikisi de birbirlerine paralel olacak biçimde yükselmektedir.

Sonuçlar doğrultusunda; kadın sağlığı alanında çalışan sağlık profesyonellerinin, gebelerin anamnezlerini alırken gebelik sürecinde alınan kilo, BKİ, alınan kilolara bağlı olarak kendisinin veya başkalarının rahatsızlık durumu, beden algısı ve gebeliğin kabulünün değerlendirmeleri, değerlendirmeler sonucunda gebeye uygun hemşirelik girişimleri planlayarak eğitim vermeleri, gebelerin gebe okulları hakkında bilgi verilmesi, gebe okullarında gebelerin bu süreçte beslenme düzenleri hakkında eğitim verilmesi ve beden algısının ile gebeliğin kabulünün gebelik üzerine etkisi hakkında ileri düzeyde araştırmalar yapılması önerilmektedir.

Etik Kurul Onayı: Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekanlığı Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu onayı alındı (05.02.2018-02/11).

Çıkar Çatışması: Yok.

Finansal Destek: Yok.

Hasta Onamı: Alındı.

Ethics Committee Approval: Trakya University Faculty of Medicine Dean's Scientific Research Ethics Committee approval was obtained (05.02.2018-02/11).

Conflict of Interest: None.

Funding: None.

Informed Consent: Receipt.

KAYNAKLAR

1. Nash M. Brides n' bumps: A critical look at bridal pregnancy identities, maternity wedding dresses and post-feminism. *Feminist Media Studies*. 2012. [CrossRef]
2. Çalım Sİ, Demirci H, Ulaş SC, Şen S. (2016). Observing of loosing weight of mothers in first year after parturition Annelerin, doğum sonu ilk yılda kilo verme durumlarının incelenmesi. *Journal of Human Sciences*. 2016;13(3):4325-37. [CrossRef]
3. Nierop A, Wirtz PH, Bratsikas A, Zimmermann R, Ehlert U. Stress-buffering effects of psychosocial resources on physiological and psychological stress response in pregnant women. *Biological Psychology*. 2008;78(3):261-8. [CrossRef]
4. İnanir S, Cakmak B, Nacar MC, Güler AE, İnanir A. Body Image Perception and Self-esteem During Pregnancy. *International Journal of Women's Health and Reproduction Sciences*. 2015;3(4):196-200. [CrossRef]
5. Smith SA, Hulse T, Goodnight W. Effects of obesity on pregnancy. *Journal of Obstetric, Gynecologic, & Neonatal Nursing*. 2008;37(2):176-84. [CrossRef]
6. Leddy MA, Jones C, Morgan MA, Schulkin J. Eating disorders and obstetric-gynecologic care. *Journal of Women's Health*. 2009;18(9):1395-1401. [CrossRef]
7. Gümüş AB, Çevik N, Hyusni SH, Biçen Ş, Malak, AT, Keskin G. Gebelikte benlik saygısı ve beden imajı ile ilişkili özellikler. *Ajci*. 2011;5(1):7-14.
8. Kumcağız H, Eranlı E, Murat N. Gebelerin Kendilerini Algılama Ölçeği'nin Geliştirilmesi ve Psikometrik Özellikleri. *Journal of Psychiatric Nursing*. 2017; 8(1): 23-31.
9. Lederman RP, Lederman E, Work Jr, BA, McCann DS. Relationship of psychological factors in pregnancy to progress in labor. *Nursing Research*. 1979;28(2):94-7. [CrossRef]
10. Beydağ KDT, Met S. Prenatal kendini değerlendirme ölçeğinin geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Journal of Anatolia Nursing and Health Sciences*. 2008;11(1).
11. Şat SÖ, Sözbir ŞY. Use of mobile applications and blogs by pregnant women in Turkey and the impact on adaptation to pregnancy. *Midwifery*. 2018;62:273-7. [CrossRef]
12. Coşkun Potur D, Mamuk R, Şahin NH, Demirci N,

- Hamlaci Y. Association between fear of childbirth and maternal acceptance of pregnancy. *Int Nurs Rev.* 2017;64(4):576-83. [\[CrossRef\]](#)
13. Karabulut Ö, Coşkun Potur D, Doğan Merih Y, Cebeci Mutlu S, Demirci N. Does antenatal education reduce fear of childbirth?. *Int Nurs Rev.* 2016;63(1):60-7. [\[CrossRef\]](#)
 14. Demirbaş H, Kadioğlu H. Prenatal dönemdeki kadınların gebeliğe uyumu ve ilişkili faktörler. *MÜSBED.* 2014;4(4):200-6.
 15. İşbir GG, Mete S. Adaptasyon Modeline dayalı danışmanlığın gebelikte bulantı kusmaya etkisi. Dokuz Eylül Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği Yayınlanmamış Doktora Tezi. İzmir, 2011.
 16. Sercekus P, Mete S. Effects of antenatal education on maternal prenatal and postpartum adaptation. *Journal of Advanced Nursing.* 2010;66(5):999-1010. [\[CrossRef\]](#)
 17. Sieber S, Germann N, Barbir A, Ehlert U. Emotional well-being and predictors of birth-anxiety, self-efficacy, and psychosocial adaptation in healthy pregnant women. *Acta Obstetrica et Gynecologica.* 2006;85:1200-7. [\[CrossRef\]](#)
 18. Han SY, Brewis AA, Wutich A. Body image mediates the depressive effects of weight gain in new mothers, particularly for women already obese: evidence from the Norwegian Mother and Child Cohort Study. *BMC Public Health.* 2016;16(1):664. [\[CrossRef\]](#)
 19. Nash, M. Weighty matters: Negotiating 'fatness' and 'in-betweenness' in early pregnancy. *Feminism & Psychology.* 2012;22(3):307-23. [\[CrossRef\]](#)
 20. Bacacı H, Ejder Apay S. Gebelerde beden imajı algısı ve distres arasındaki ilişki. *Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi.* 2018;8(2):76-82.
 21. Gümüşay M, Erbil N. Gebelikte kadının beden algısının ve eşlerinin cinsel fonksiyonunun incelenmesi. Ordu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Hemşirelik Anabilim Dalı Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ordu, 2016.
 22. Inanir S, Cakmak B, Nacar MC, Guler AE, Inanir A. Body Image perception and self-esteem during pregnancy. *International Journal of Women's Health and Reproduction Sciences.* 2015;3(4):196-200. [\[CrossRef\]](#)
 23. Arslan S, Okcu G, Coşkun A, Temiz F. Kadınların gebeliği algılama durumu ve bunu etkileyen faktörler. *Sağlık Bilimleri ve Meslekleri Dergisi.* 2019;6(1):179-92. [\[CrossRef\]](#)
 24. Watson B, Broadbent J, Skouteris H, Fuller-Tyszkiewicz M. A qualitative exploration of body image experiences of women progressing through pregnancy. *Women and Birth.* 2016;29(1):72-9. [\[CrossRef\]](#)
 25. Roomruangwong C, Kanchanatawan B, Sirivichayakul S, Maes M. High incidence of body image dissatisfaction in pregnancy and the postnatal period: Associations with depression, anxiety, body mass index and weight gain during pregnancy. *Sexual & Reproductive Healthcare.* 2017;13:103-9. [\[CrossRef\]](#)
 26. Hodgkinson EL, Smith DM, Wittkowski A. Women's experiences of their pregnancy and postpartum body image: a systematic review and meta-synthesis. *BMC Pregnancy and Childbirth.* 2014;14(1):330. [\[CrossRef\]](#)
 27. Mehta UJ, Siega-Riz AM, Herring AH. Effect of Body Image on Pregnancy Weight Gain. *Matern Child Health Journal.* 2011;15:324-32. [\[CrossRef\]](#)
 28. Rauff EL, Downs DS. Mediating effects of body image satisfaction on exercise behavior, depressive symptoms, and gestational weight gain in pregnancy. *Annals of Behavioral Medicine.* 2011;42(3):381-90. [\[CrossRef\]](#)
 29. Fox P, Yamaguchi C. Body image change in pregnancy: a comparison of normal weight and overweight primigravidas. *Birth.* 1997;24(1):35-40. [\[CrossRef\]](#)